

Lipenská olympijská pout'

Pár dní před začátkem olympiády připomínalo chystané sportovní centrum v Liplně nad Vltavou poněkud utajené staveniště.

REPORTÁŽ
str. 10–11

Nákladná lepší kasa

Miliardový byznys pokladních systémů pro elektronickou evidenci tržeb se rozjíždí naplno. Své chtějí i J&T a PPF.

TÉMA
str. 4

➔ CZK/EUR • 27,030 / 0,000 Kč ➔ CZK/USD • 24,212 / +0,112 Kč ➔ PX • 880,08 / -0,19 % ➔ EURO STOXX 50 • 2967,31 / +0,04 % ➔ ZLATO • 1352,55 \$ / +0,09 %

KOMENTÁŘ: NA FINANCÍCH MOHOU SLAVIT. ALE CO? / str. 12

Krátce

Finance hlásí rekord v hospodaření státu

Přebytek českého státního rozpočtu dosáhl ke konci července 75,6 miliardy korun, což je nejlepší červencový výsledek od vzniku Česka. Pomohl zejména lepší výběr daní. **str. 2**

První soukromý rychlík vyjede ještě letos

Ministr dopravy zadá provoz na dotované rychlíkové trati Plzeň–Most přímo firmě GW Train Regio ze skupiny Jihotrans. Získá desetiletou smlouvu. **str. 5**

Obchody v Turecku běží dál, uklidňují vývozci

Slabá turecká lira i noví úředníci mohou negativně ovlivnit český vývoz do Turecka. Zatím má ale situace v zemi na český byznys jen malý vliv. **str. 6**

Souboj bankovních akcí má vyhrát Erste

Zahraniční analytici očekávají v příštích dvanácti měsících růst cen akcií Erste až o desítky procent a mírné oživení u Monety. Opatrní jsou vůči Komerční bance. **str. 8**

twitter.com/e15news

LUBOMÍR ZAORÁLEK:

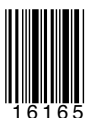
Turecko nemůže žádat splnění podmínek dohody TU-EU, a samo přitom všechny podmínky této dohody neplní.

Z Kolbenky bude nová čtvrť

Developeři naostro rozjeli přestavbu území po bývalé mamutí fabrice ČKD v Praze ve Vysočanech **na novou městskou čtvrť** s byty a kanceláři. Investují **desítky miliard** korun. Například izraelský developer **AFI Europe** začal stavět čtyři domy s **257 byty** a finská skupina **YIT** buduje soubor Suomi Hloubětín o **900 bytech**. Své projekty v Praze 9 pilují i další investoři, i když někteří dál řeší ekologické zátěže, jež výstavbu v lokalitě roky zdržovaly. **BYZNYS / str. 5**

Foto: čtk

9 771803 454307 16165

Zápisník
Dušana Kütnera

Více mléka? Raději ne.

Vědci prý vylepšili metodu pasterizace mléka natolik, že nezkyse ani za sedm týdnů. Badatelé z amerického pidiměsta West Lafayette ovšem s mléčnou revolucí přicházejí ve zcela nevhodný čas, totiž v době naprosté nadprodukce v EU. Kvůli nahromaděným zásobám mlékárenské firmy často prodávají své produkty pod výrobní cenou a sčítají ztráty. Zájmem firem a nejspíše i vědců by tak mělo být najít způsob, jak nadprodukcí zlikvidovat, a ne zvyšovat tím, že mléko vydrží ve skladu déle.

Kandidát na amerického prezidenta Donald Trump míní, že by Spojené státy měly uznat anexi Krymu Ruskem, pokud by to vylepšilo vztahy obou velmocí. Obyvateli Česka to nejspíše připomene předválečnou snahu evropských mocností vylepšit vztahy s hitlerovským Němcem uznáním anexe Sudet. Ale třeba se o tom Trumpovi jeho předchozí žena a rodilá Češka Ivana jen zapomněla zmínit.

Řemeslníci s podporou Asociace malých a středních podniků si podle Českého rozhlasu stěžují na hodinové manžele. Prý jim berou práci. Z historek o nekvalitní práci některých profesionálních a drahých řemeslníků by přitom šla sestavit obtloustlá kniha a snad každý ve svém okolí by na nějakou veselou historku o rozkopané a opuštěné zdi či podlaze přišel. Možná kdyby někteří řemeslníci fungovali stejně spolehlivě, nebylo by hodinových manželů potřeba vůbec.

Protagonisté dne

Andrej BABIŠ
MINISTR FINANČÍ

Lepší výběr daní. Rekordní přebytek státního rozpočtu za první pololetí naznačuje, že se to ministerstvu daří.

str. 2

Robert KRÍGAR
GENERÁLNÍ ŘEDITEL JIHOTRANSU

GW Train Regio ze skupiny Jihotrans se jako první soukromá firma stane provozovatelem dotovaných rychlíků.

str. 5

Doron KLEIN
ŠÉF AFI EUROPE V ČR

Izraelský developer AFI Europe začne jako jeden z prvních přestavovat území po továrenském komplexu ČKD.

str. 5

DŮVOD K ÚSMĚVU. Ministr Andrej Babiš se nyní může chlubit, že v době, kdy vedl rezort financí, se podařilo dosáhnout rekordního výsledku příjmů státního rozpočtu.

Finance hlásí rekord v hospodaření státu

■ **Rekordními výsledky** za letošní první pololetí se včera pochlubil ministr financí Andrej Babiš. Zásahu na tom podle něj má zlepšený výběr daní.

Jana Havligerová

Celkové příjmy státního rozpočtu stouply na konci července meziročně o téměř 31 miliard, a to na 762,4 miliardy korun. Výdaje státu klesly o 19 miliard na 686,8 miliardy korun. Přebytek tak činí 75,6 miliardy korun. Za dobrým výsledkem stojí podle rezortu lepší daňové příjmy. Rostl výběr DPH, více odvedly i firmy.

Rekord takového ražení nezaznamenal český stát ani jednou ve své historii. Přebytek státního rozpočtu se ke konci minulého měsíce zvýšil z červnových 41 miliard na 75,6 miliardy korun a jde tak o nejlepší červencový výsledek od vzniku České republiky.

Ačkoliv klesaly i výdaje státu, rychlým tempem rostly především jeho příjmy. Právě na tom rezort financí zakládá tvrzení, že zásluhu na dobrém hospodaření má zlepšený výběr daní.

„Rekordní daňové příjmy pomáhají kromě státní poklad-

ny naplňovat také rozpočty obcí a krajů. To vytváří prostor nejen pro snižování dluhu na všech úrovních veřejné správy, ale také pro prorůstové investice a rozumnou hospodářskou politiku,“ uvedl ministr financí Andrej Babiš (ANO). Zároveň zdůraznil, že na celostátní úrovni stát vybral proti loňsku o 38 miliard korun víc, krajům to navíc přineslo dvanáct miliard.

Celkové daňové příjmy – bez výběru dávky na sociální zabezpečení – stouply meziročně o téměř šestadvacet miliard na 360,1 miliardy korun. Inkaso DPH činilo 139,1 miliardy, meziročně tak stoupl o 3,8 miliardy korun.

„Tento růst je tažen zejména výraznějším poklesem vyplácených nadměrných odpočtů,“

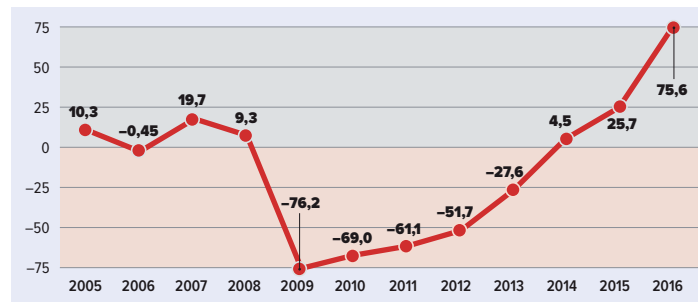
uvedl Babišův úřad v tiskové zprávě. K tomu podle rezortu financí přispělo zavedení kontrolního hlášení.

Firmy ke konci července odvedly do státní kasy na daních 63,1 miliardy korun, meziročně o 7,1 miliardy více. Podle expertů ministerstva to odráží pokračující dynamiku ekonomiky i efektivnější výběr daně, protože finanční správa provedla řadu kontrolních akcí se zaměřením na převodní ceny.

Na spotřební dani státní rozpočet získal 84,1 miliardy korun, meziročně o 5,7 miliardy více. Výdaje státu rostly především u výplaty důchodů. Na penze šlo 228 miliard korun, meziročně to bylo o 4,7 miliardy více.

NÁZORY str. 12

Bilance státního rozpočtu (leden–červenec v miliardách korun)

Pramen: ministerstvo financí

Volný prodej nouzové antikoncepce zvýšil její odbyt

■ O 11 až 17 procent se zvýšil prodej nouzové antikoncepce poté, co došlo k zjednodušení jejího prodeje.

Adéla Čabanová

Výrobci nouzové antikoncepce prodávají po uvolnění prodeje více přípravků. Tabletky, které se užívají proti nechtěnému početí až několik dní po nechráněném styku, jsou k sehnání v lékárnách od loňského června bez omezení. Tím se zvýšila jejich dostupnost. Předtím musela žena přijít osobně a předložit občanský průkaz.

Do lékáren bylo za rok od uvolnění prodeje dodáno o 11 procent více balení nouzové antikoncepce než v předchozím období. Vyplývá to z dat, která deník E15 poskytl Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL). Od června 2015 do května 2016 se do lékáren dodalo 80 500 balení.

Uvolnění prodeje loni provázely obavy části gynekologů. Nouzovou antikoncepci nemají užívat dívky mladší 16 let. Nesmí se užívat častěji než čtyřikrát do roka.

„Pokud jde o hlášení podezření na nežádoucí účinky léčiv před změnou režimu a po ní, tak jsme nezaznamenali žádné změny,“ uvádí Hana

Pavličková z tiskového oddělení SÚKL. Za rok od uvolnění prodeje má lékový ústav nahlášené jedno podezření na nežádoucí účinek.

Nárůst prodeje uváděl i nedávný průzkum lékáren BENU, v této síti se po uvolnění prodeje prodalo dokonce o 17 procent přípravků více.

„Domnívám se, že režim výjde s omezením, který platil dříve, byl vhodnější, protože psychologicky působil na uživatelky tak, že přípravek opravdu považovaly za něco výjimečného,“ myslí si lékárnice ze sítě BENU Lucia Kvaková. Podle zkušeností lékárníků většinu zákazníků tvoří ženy od 30 do 40 let.

Češi budou hlídat řecké hranice

Čtyřicet policistů včera odletělo do Makedonie, kde budou v souvislosti s migrační krizí střežit zelenou hranici s Řeckem. Pohybovat se budou zejména v okolí města Geygelija.

Čeští policisté v zemi vystřídají své kolegy, kteří tam působí od konce června. Jejich mise potrvá šest týdnů, řekl ekonomický náměstek policejního

prezidenta Petr Petřík. Prodloužení zahraniční mise policistů minulý týden odsouhlasila vláda.

Čeští policisté budou hlídkovat společně s makedonskými kolegy – jednoho makedonského policistu budou doprovázet vždy dva z Česka. Za českou policii na misi odjeli hlavně členové pořádkových jednotek, kteří podle Petříka

nemuseli projít speciálním výcvikem. „Jsou velmi dobře vycvičení na tuto činnost, takže práce na hranicích pro ně nebude naprosto žádný problém,“ řekl Petřík.

Policisté v rámci pomoci při migrační krizi odjeli na celkové desátou zahraniční misi. Schválena je již i další mise do Maďarska. Datum odjezdu není stanoveno. /čtk/

Praha zkouší v MHD platbu bezkontaktní kartou

Do dvou let by mohli cestující platit bezkontaktní platební kartou v celé pražské MHD. Při slavnostním zahájení pilotního provozu platby jízdného kartou na jedné z pražských tramvajových linek to řekla primátorka Adriana Krnáčová (ANO).

Lidé v pražské tramvaji poprvé platbu kartou vyzkoušeli letos v dubnu, kdy začal dopravní podnik testovat automaty na bezkontaktní platby v některých vozech linky 22. Nyní spustil pilotní provoz na všech vozech linky 18 z vozovny

Pankrác na Sídlišť Petřiny. Magistrát podle Krnáčové po osmi měsících vyhodnotil úspěšnost projektu, pak chce připravit výběrové řízení.

Liberec tuto službu zavedl jako první v Česku už před dvěma lety. Stejnou možnost už mají také lidé v Plzni, Brně či v Ostravě. „Na rozdíl od Plzně, Brna či Ostravy není Praha tak jednoduché město. Máme metro, tramvaje a 40 dodavatelů autobusových linek, každý má jiný systém. To musíme zkoordinovat, což není jednoduché,“ vysvětlila primátorka. /čtk/

Foto: čtk

Foto: čtk

ZÁLOŽÁCI V AKCI. O nově zavedenou dobrovolnou vojenskou cvičení, ale i o zařazení do aktivních záloh je zájem.

O dobrovolné armádní cvičení je zájem

O dobrovolné armádní cvičení, které zavedla od července nová legislativa, mají zájem stovky lidí. Registrační dotazník na internetu zatím vyplnilo asi 500 lidí.

Své služby by armádě rádi nabídli zájemci od 17 do 96 let. Armáda může ale využít podle branného zákona jen ty, kterým je mezi 18 a 60 lety, řekl mluvčí generálního štábu Jan Šulc.

Pokud se čeští občané nechtějí stát vojáky z povolání nebo členy aktivních záloh, ale chtějí se do armády zapojit, mohou požádat o zařazení na dobrovolná cvičení. Tuto možnost jim poskytly takzvané branné

zákony, které vstoupily v platnost na začátku července. Pokud cvičení absolvují, jsou pak zařazeni do zálohy. Armáda je s jejich souhlasem může vyslat na odstraňování následků živelních pohrom.

V případě ohrožení státu v nich pak má jistotu vycvičené zálohy. „S první možností vykonat dobrovolné cvičení počítáme již v říjnovém nástupním termínu v rámci šestitýdenního kurzu základní přípravy ve Vyškově,“ uvedl Šulc. Určen

je pro ty, kteří v minulosti „nebyli na vojně“, tedy nevykonali základní nebo náhradní vojenskou službu, nebyli vojáky z povolání nebo příslušníky aktivních záloh. /čtk/

Dobrovolníci dostanou během cvičení plat odpovídající hodnotě vojína, tedy

9900
korun.

Krátce

Šlachta by mohl nastoupit k celníkům

Bývalý šéf protimafiánské policie Robert Šlachta by mohl nastoupit do celní správy. Řekla to včera náměstkyně ministra financí Alena Schillerová. Celní správě se rozšířily kompetence při prošetřování trestných činů, a tak se podle Schillerové tato spolupráce přímo nabízí. Celníci budou usilovat i o další rozšíření pravomocí. **NÁZORY str. 12**

MZe utratilo miliardy za poradenství

Ministerstvo zemědělství rozdělilo v letech 2007 až 2014 na dotacích určených na vzdělávání a poradenství 1,4 miliardy korun, ačkoli nemělo představu, čeho chce podporou dosáhnout. Vyplývá to z prověrky Nejvyššího kontrolního úřadu. Nejhorší podle NKÚ dopadla oblast dotací určených pro neziskové organizace. /čtk/

Miliardový byznys kolem EET se rozjíždí naplno

■ Pokladní systémy pro malé obchodníky i velké provozy se snaží prodat mobilní operátoři a další firmy. **Dominantní postavení** chtějí mít skupiny J&T a PPF.

Pavel Otto

S vidinou tučných zisků začali soupeřit na trhu elektronických pokladen a doprovodných služeb velcí i menší hráči. Byznysu kolem on-line evidence tržeb ministerstva financí chtějí dominovat investiční skupiny J&T a PPF, potenciál trhu odhadují na 1,5 miliardy korun. Z této sumy by letos měli hlavně provozovatelé restaurací a hotelů utratit pětinu.

Úřad Andreje Babiše (ANO) potvrdil, že povinnost posílat každou účtenku do centrální databáze začne platit od prosince. Tedy na začátku adventního období, což velmi pravděpodobně vyvolá zmatky. Zkušební provoz spustí ministerstvo o měsíc dříve.

„Poptávka po moderních pokladních systémech velice rychle roste, čímž roste i trh a konkurence. Elektronická evidence tržeb samozřejmě pomohla poptávku zvednout,“ uvedl Michal Wantulok, který loni stál u založení společnosti Dotykačka. Její ambicí je dostat se až do tří desítek tisíc provozoven malých a středních podnikatelů. Zařízení je určeno jen pro operační systém Android.

J&T loni investovala do karlovarské Smart Software vyvíjející on-line pokladní

a retailové systémy. Podíl v ní má také bývalý šéf ČEZ Martin Roman. Cena základní verze začíná těsně pod pětitisícovou hranicí, za větší s více funkcemi včetně čtečky magnetických, čipových a bezkontaktních karet zaplatí zákazník necelých osm, respektive deset tisíc.

Společnost O2 z impéria Petra Kellnera prodává systém eKasa, nejlevnější stojí stejně jako u konkurence 4990 korun. Balení obsahuje terminál pro platby kartami a SIM kartu pro datové připojení. Operátor chce o výhodnosti svého řešení přesvědčit polovinu restaurátérů a hoteliérů, na něž se bude evidence tržeb vztahovat.

Pozadu nezůstává ani T-mobile, který slibuje pořízení systému bez potřeby vstupní investice. Měsíční paušály u tohoto operátora začínají na 425 korunách. Vodafone přichází s řešením ePokladna, který má zvládnout i správu skladu nebo komunikaci s dodavateli. Aplikaci pro dotykové telefony nebo tablety nabízí za tři sta a 420 korun.

Na gastroprovozovny se už řadu let zaměřuje firma ASW Systems s elektronickými pokladnami Septim. O nutnosti investovat spíše větší částky je přesvědčen i jednatel společnosti Vectron Tomáš

Pačes. „Hospodští, majitelé fast foodů a větší restaurace potřebují věc, která funguje v úplně jiném režimu než telefon nebo tablet. Nedostanou se pod třicet nebo čtyřicet tisíc korun za systém,“ míní.

Podle Hospodářské komory by měl stát garantovat, které zařízení je vhodné a které nikoliv. Ministerstvo je naopak přesvědčeno, že vzhledem ke konkurenčnímu prostředí, které vytvořilo, se mu podařilo snížit ceny. „Podnikatel si musí sám zvolit takový systém, který bude nejvíce vyhovovat jeho požadavkům a typu činnosti,“ uvedla Gabriela Štěpaňová z tiskového oddělení rezortu financí.

Zakázku na centrální technické řešení elektronické evidence tržeb za

50

milionů korun získala IBM.

Verze pokladen

Smartphony nebo tablety

Jedná se o řešení do těch skutečně nejmenších provozů s velmi malým obrátem zákazníků a tržeb. Telefon a tablet nejsou určeny pro nasazení v obchodě nebo v gastronomii, jde o spotřební zboží s nízkou životností a malou výdrží baterie. Je potřeba doplnit je bezdrátovou tiskárnou. Nejlevnější celek stojí bez DPH okolo pěti tisíc korun.

Kompaktní přenosná zařízení

Pokladny za dvanáct tisíc bez cloudových služeb o velikosti vědecké kalkulačky v sobě integrují veškeré funkce nutné pro evidenci tržeb. Profesionální řešení do malých provozů s desítkami vydaných účtenek denně je vhodné pro obchodníky bez stálé provozovny. S cloudovými službami jsou tyto pokladny levnější. Vyjdou na šest tisíc bez daně, za software se však platí měsíční paušál od tří set korun.

All-in-one kompaktní zařízení

Jsou vhodná pro malé až střední provozovny s řádově stovkami až tisícovkami vydaných účtenek denně. Hodí se i pro menší a střední gastronomické provozy, které vyžadují vyšší odolnost použité technologie. Ceny začínají na deseti tisících bez daně, za software se platí měsíční paušál.

PC pokladny

Zařízení pro střední až velké provozovny nebo sítě provozoven. Tyto systémy jsou většinou konfigurovány na míru pro každý jednotlivý provoz. Nejjednodušší vyjdou i se softwarem na třicet tisíc bez daně. Pokročilejší jsou takzvané jednoúčelové pokladny, které stojí minimálně pětapadesát tisíc.

Registrační pokladny

Hodí se jen do menších provozů, stojí od jedenácti tisíc bez daně. Dodavatel musí deklarovat, že je schopen upravit systém tak, aby byl připraven na on-line zaslání účtenek. Většina aktuálně nabízených levnějších registračních pokladen a dále prakticky všechny s datem pořízení před třemi až čtyřmi roky připojení na internet neumožňují, takže pro EET jsou nevhodné.

Pramen Asociace malých a středních podnikatelů

KOPEČEK S PARAGONEM. Každý živnostník bude pod bedlivým dohledem finančních úřadů. Ani prodej zmrzlín se bez řádně vydané a zaevidované účtenky neobejde.

Kolika firem se zákon dotkne

Ze šesti set tisíc firem a živnostníků působících v Česku si bude muset koupit pokladnu s připojením na internet a tiskárnu účtenek až půl milionu z nich. Jako první pocítí dopady nového daňového opatření, které má státu vygenerovat osmnáct miliard korun ročně, poskytovatelé stravovacích a ubytovacích služeb. Těch je na šedesát tisíc. Zhruba polovina z nich musí počítat s prvotními náklady podle typu pokladny od pěti do pětapadesáti i více tisíc, přičemž jen pětitisícovou částku si budou moci odečíst z daní. Kromě toho je čeká placení měsíčních paušálů za připojení k internetu a u některých řešení i za aplikace v rozmezí od tří set do 850 korun.

RUŠNO JE TU STÁLE. Část Vysočan, kde po dlouhá desetiletí lomozily provozy ČKD, v posledních letech oživovaly davy trhovců. Nabídka přepravní, ke koupi tu bylo takřka vše. V současnosti se o ruch v tomto prostoru začínají starat stavbaři naplňující záměry developerů.

Vysočany: trhovce střídá stavební ruch

■ Izraelský developer AFI Europe nechal přesunout bleší trhy od stanice metra Kolbenova a zahájil výstavbu na patnácti hektarech. Miliardové projekty mají v Praze 9 i další investoři.

Daniel Novák

Po více než desetiletí příprav začíná ostrá fáze přeměny území po někdejší obří fabrice ČKD v Praze ve Vysočanech na novou čtvrť plnou bytových a kancelářských novostaveb. Projekty v úhrnu za desítky miliard korun zdržela

krize i riziko ekologických zátěží.

„Ekologická zátěž je pro developera vždy značným rizikem. Proto také brownfieldy čekaly na zájem developerů poměrně dlouho. Stavba na takovém území může přinést velká překvapení až při vlastní výstavbě, a tím ji prodrazit a prodloužit,“ uvedl analytik developerského trhu František Brož.

Izraelský developer AFI Europe, který v lokalitě právě začíná stavět čtyři domy s 257 byty, je však v klidu. „Ekologické zátěže neřešíme, jelikož pozemky byly vyčištěny ještě před akvizicí. Teoreticky je možné, že se objeví drobné lokální zdroje v hloubce při zakládání

staveb, ale doposud jsme na žádné nenašli,“ sdělila projektová koordinátorka developera Renata Součková.

Projekt Izraelců nazvaný Tulipa City zabere celkem patnáct hektarů a kromě bytů na něm začnou příští rok vznikat i kancelářské budovy.

Případnou kontaminaci pozemků ale řeší majitel areálu závodu Praga na protější straně Kolbenovy ulice. Investoři ze společnosti Mount Capital tam kvůli ekologickým zátěžím již požádali o eurodotace. „Development chystáme, ale po etapách,“ uvedl zástupce investora Petr Zimovjan.

Naplně se už do zástavby bývalého průmyslového brownfieldu pustila finská skupina YIT. Na loni zakoupených pozemcích zahájila projekt Suomi Hloubětín. V devíti stech bytech tam budou žít dva tisíce lidí.

Velké zájmy ve Vysočanech reprezentuje také majitel hokejové Sparty a holdingu ČKD Petr Speychal. Nemovitosti po původní „Kolbence“ získané před lety převzetím strojírenské skupiny zaparkoval ve společnostech kolem firmy Codeco. Nedávno ale část z nich prodal realitnímu velkopodnikateli a bývalému tenisovému reprezentantovi Milanu Šrejberovi.

První soukromý rychlík vyjede ještě letos

■ Ministr dopravy zadá provoz na trati Plzeň–Most společnosti GW Train Regio ze skupiny Jihotrans.

Jan Šindelář

Se začátkem nového jízdního řádu v polovině prosince se na českých kolejích objeví první soukromý rychlík. Ministerstvo dopravy se rozhodlo zadat provoz na dotované trati Plzeň–Most přímo společnosti GW Train Regio ze skupiny Jihotrans. Ta získá desetiletou smlouvu.

la necelých 75 korun za kilometr. Pod 80 korun se vešly ještě druhý Leo Express a třetí Arriva. České dráhy chtěly přes 103 korun. „Jsme připraveni se tohoto úkolu zhostit a vlaky na trati začít provozovat,“ řekl deníku E15 generální ředitel Jihotransu Robert Krigar. Dalšího komentáře se zdržel, protože zatím nemá rozhodnutí ministerstva písemně.

Finanční model spolupráce firmy a ministerstva se ještě ladí a oproti soutěži určitě dozná změn. Ze soutěže totiž měla vzejít patnáctiletá smlouva, výsledkem přímého zadání ale bude pouze desetiletý

ŠIRŠÍ NABÍDKA. Už v prosinci by se měly na trase mezi Plzní a Mostem prohánět i rychlíky v barvách GW Train Regio.

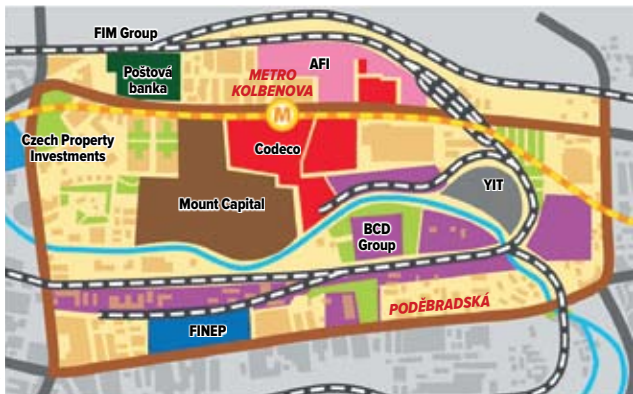
Ministr dopravy Dan Ťok sáhl k přímému zadání poté, co antimonopolní úřad na popud Českých drah zrušil řádně vypsanou soutěž. „Jsem zastáncem otevírání trhu dálkové železniční dopravy a už v minulém roce jsem deklaroval, že linku po zrušení soutěže zadáme napřímo tomu, kdo podal nejvýhodnější nabídku,“ řekl včera Ťok.

Nejnižší nároky na dotace prokázala v nedokončeném tendru právě firma GW Train Regio, když požadova-

kontrakt. Tím se například zvýší odpisy.

Dráhy přímé zadání nekomentují. Svou stížnost k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže postavily na skutečnosti, že na rozdíl od jiných dopravců musejí ze zákona vozit v rámci režijního jízdního řádu lidí zdarma. To je znevýhodňuje oproti konkurenci. Proti přímému zadání mají řadu výhrad železniční odbory, detailní mediální vystoupení ale slíbily až na dnešek.

Více E15.cz

Krátce

Kordárně Plus vzrostly tržby o devět procent

Výrobce technických tkanin Kordárna Plus z Velké nad Veličkou loni zvýšil tržby o devět procent na více než 2,5 miliardy korun. Zisk však klesl o třetinu na 123 milionů. Nedostatek zaměstnanců a další vnitřní problémy znamenaly nižší růst, než se plánovalo.

Nákup mléka se zvýšil, jeho cena klesla

Produkce masa v druhém čtvrtletí meziročně stoupla o 0,9 procenta na 114 669 tun. Nákup mléka se zvýšil o 1,1 procenta na 634,8 milionu litrů, jeho cena ale klesla o zhruba pětinu. Ceny jatečných zvířat se podle ČSÚ snížily u prasat a skotu, u kuřat zůstaly téměř stejné.

Argentina využije český systém správy domén

Správce argentinské národní domény bude pro správu internetových domén s koncovkou .ar používat český registrační systém FRED. Ten vyvinulo české doménové sdružení CZ.NIC v roce 2007 a nabízí jej jako volně šířitelný program. /čtk/

Škodovka zvažuje prodej v USA

Mladoboleslavská automobilka Škoda Auto stojí před rozhodnutím o zahájení prodeje v USA. V rozhovoru s deníkem Handelsblatt to řekl předseda představenstva Škoda Auto Bernhard Maier. „V průběhu nadcházejícího roku chceme mít otázku Severní Ameriky rozhodnutou,“ uvedl. Mluvčí automobilky k tomu včera sdělil, že Škoda Auto průběžně analyzuje situaci na celé řadě trhů a regionů, které by mohly být pro značku atraktivní. „Severní Amerika včetně USA je jedním z nich. Žádné rozhodnutí ale nepadlo,“ dodal. /čtk/

Foto archiv ETIS

Problémy byly už předloni

Největší obavy panují kolem osudu turecké tepelné elektrárny Yunus Emre (na snímku). Stavbu za 12 miliard dolarů vede od roku 2010 společnost Vítkovice Machinery Group a na financování se podílí Česká exportní banka. Manažery skupiny Naksan, pod níž elektrárna spadá, zatkl během čistek turecká policie kvůli podezření se spojení s pučisty. Je obava, aby to neohrozilo činnost elektrárny a její dokončení. Od letošního ledna už funguje a elektrinu do sítě dodává její první blok. Ovšem obavy o projekt ve skutečnosti přišly daleko dříve. Už předloni se česká a turecká strana přely kvůli navyšování nákladů. Financování bylo již v minulosti několikrát pozastaveno.

Obchody v Turecku běží dál, uklidňují vývozci

■ Nepovedený puč a následné čistky, ke kterým sáhl prezident Erdogan, mají zatím na český byznys v Turecku jen malý vliv.

Tomáš Stingl

Oslabená turecká lira a výměna důležitých státních úředníků. To jsou zatím konkrétní důsledky vnitropolitického boje v Turecku, které mohou ovlivnit i český vývoz. Horší dopad je zatím psychologický, protože po pokusu o vojenský puč a několika teroristických útocích se začínají čeští obchodníci Turecka bát.

„Už několik jednatelů firem nebo obchodních ředitelů si mi posteskl, že Turecko je pro ně zajímavé teritorium, ale jejich zaměstnanci se bojí sem jet na služební cestu. Aniž bych chtěl situaci zlehčovat, rád bych podotkl, že běžný život v Istanbulu se už v podstatě vrátil do

zaběhlých kolejí,“ tvrdí Vladislav Polách, ředitel zahraniční kanceláře agentury CzechTrade v Istanbulu.

NAKLONIT SI NOVÉ ÚŘEDNÍKY

Podle Polácha bude věcným důsledkem čistek nařízených prezidentem Erdoganem to, že čeští vývozci budou muset získávat na svou stranu nové úředníky. „Dopad bude především na ty firmy, které mají za partnery státní podniky. Byznys v Turecku významně závisí na

osobních vazbách a české firmy si je budou muset opět vytvořit. V soukromém sektoru by personální změny neměly být tak výrazné, ačkoli i k nim už dochází,“ uvedl.

České firmy loni vyvezly do Turecka zboží a služby za rekordních 47 miliard korun, což byl meziroční růst o pět procent. Letošní turbulence zatím obchod výrazně neohrozily. Potvrzuje to například společnost Energo-Pro, která se v Turecku angažuje už od roku 2006 ve výstavbě vodních elektráren. „Plánujeme tam rozšíření našich aktivit. V provozování

vodních elektráren Turecko nabízí stabilní podmínky a současné vnitropolitické dění nemá na naše aktivity žádný vliv,“ potvrdil výkonný ředitel firmy Pavel Váňa.

Společnost AŽD Praha pomáhá budovat tureckým městům dopravní systémy. „V současné době dokončuje dva projekty v Ankaře a Muratli. Dokončení předpokládáme do konce roku. Obchodování dalších zakázek probíhá standardně, nezaznamenali jsme zatím jakoukoli změnu. Možná bude dočasně odsunut termín vypsání některých státních tendrů,“ uvedl Petr Žatecký, ředitel zahraničního marketingu a obchodu AŽD Praha.

Zásadnější problém zatím nezaznamenala ani společnost Mediatrade, jež dodává do tureckých nemocnic externí kardiostimulátory. „Nás se nepokoje zatím nijak nedotkly, všechno běží, jak má. Jen se trochu zpřísnily podmínky při odbavování zásilek,“ uvedl Adam Frank, obchodní ředitel firmy.

Turecko patří ke klíčovým zemím také pro českou farmaceutickou značku Zentiva. Ta vlastní třicetivrtinový podíl v tamější společnosti Eczacibasi. „Pečlivě situaci v Turecku sledujeme,

protože náš výrobní závod v Eczacibasi je velmi důležitým dodavatelem léků pro turecké pacienty. Nicméně dosavadní události zatím naši schopnost dodávat léky na turecký trh nijak nenarušily,“ informoval Filip Hrubý, mluvčí skupiny Sanofi Group CZ, do níž Zentiva patří.

To potvrzuje i za další dvě desítky podniků sdružených v České asociaci farmaceutických firem její výkonný ředitel Martin Mátl: „Ty, které mají výrobní závody v Turecku nebo do země vyvážejí generické léky, se zatím nesetkávají s žádnými obtížemi,“ uvedl.

SMLOUVU ROZHODNĚ V DOLARECH ČI EURECH

Reálným problémem pro vývozce tak je zatím hlavně propad měny. Turecká lira oslabila bezprostředně po neúspěšném puči o pět procent a za poslední dva roky celkově už skoro o pětinu. To sráží finanční sílu tureckých klientů a může to znamenat velkou ztrátu pro exportéry, kteří by inkasovali za své zboží líry. „Při vývozu doporučuji uzavírat kontrakt v eurech nebo amerických dolarech,“ uvádí proto Vladislav Polách z kanceláře CzechTrade v Istanbulu.

Turecká lira oslabila za poslední dva roky už téměř o

20 procent.

Všechny dotované kotle jsou v pořádku, tvrdí úřad

■ MŽP odmítá výtky českých výrobců kotlů, že slovenský konkurent nedodržuje dotační pravidla.

Jan Stuchlík

Na seznamu domácích kotlů, na něž je možné získat dotaci, není žádný kotel, který by nesplňoval podmínky dotace. Ministerstvo životního prostředí smetlo se stolu obavy Asociace podniků topenářské techniky, která tvrdí, že na trhu je několik kotlů, které prokazatelně emisní parametry nesplňují.

Jde především o slovenský kotel Attack na pevná paliva, který už jednou přezkoušením neprošel.

Na popud Asociace nechal rezort životního prostředí v brněnské zkušebně otestovat daný kotel, který pořídil v tuzemských obchodech. Ten parametry nesplnil. Ministerstvo si proto vyžádalo ještě třetí posudek, který by o případném vyřazení kotle z dotačního seznamu rozhodl. Jenže se spokojilo se zkouškou, kterou si nechal udělat sám slovenský výrobce v polské zkušebně v Lodži. Podle ní je kotel v pořádku.

„Je standardní praxí, že zkoušku v akreditované zkušebně objedná sám výrobce na své náklady, a to na výrobku a s palivem, které si pro zkoušku určil,“ vysvětluje mluvčí ministerstva Petra Roubíčková. Zda parametry splňují i kotle, jež slovenský

výrobce následně dodá na český trh, má podle MŽP kontrolovat Česká obchodní inspekce.

„Pokud existují informace, že prodávané kotle v Česku zákonně požadavky nesplňují, je možné sdělit taková zjištění ČOI, pak může inspekce provést kontrolu,“ říká mluvčí inspekce Jiří Fröhlich. Potíž je v tom, že zákon o ochraně ovzduší umožňuje prodej kotle s vyššími emisemi, než požadují přísnější podmínky pro dotace na domácí kotle.

Platí tak stále varování Asociace podniků topenářské techniky. Domácnosti, které si koupí výrobek z dotačního seznamu, nemají podle ní jistotu, že nový kotel bude parametry dotace splňovat.

Z energetiky

Alena Vitásková

Bud'te ostražití!

Téměř každý se již setkal s nějakým podomním nebo obdobným typem prodeje, kde je na spotřebitele vyvíjen nátlak k podpisu smlouvy či jiného dokumentu. Nepoctiví obchodní zástupci jsou dobře vycvičeni a zaměřují se hlavně na spotřebitele vyššího věku. Působí přesvědčivě, solidně. Jejich slušné vystupování, vhodné oblečení a jednání vás mohou přimět k uzavření „výhodnější“ smlouvy. Používají totiž vhodných argumentů pro zkrácení skutečnosti nebo uvádějí neúplné informace.

Po jejich návštěvě vám však mohou zůstat „oči pro pláč“ a povinnost hradit sankci, a to

buď stávajícímu dodavateli energií, anebo dodavateli nově sjednanému. Vaše téměř nutné nedodržení podmínek už nepoctivé obchodníky nezajímá.

Nebud'te důvěřiví! Bud'te ostražití! Spotřebitelé často předloží obchodníkovi veškeré listiny jako na stříbrném podnose a neuvědomí si možné důsledky svého chování. Vězte, že když předložíte příslušné dokumenty například „ke kontrole“, může se vám to v budoucnu nevyplatit. Na základě údajů z vašich dokumentů lze sepsat novou smlouvu na dodávku energií spojenou se změnou dodavatele. Neděje se tak vždy, ale zfalšovat váš podpis je pak pro nepoctivého prodejce už jen detail.

Moje rada zní: Nikdy neukazujte žádné osobní doklady či jiné dokumenty související s dodávkami energií. Bude-li chtít dodavatele změnit, nechte si čas na rozmyšlenou a vše si pročtěte a ověřte.

Autorka je předsedkyní ERÚ

256392/21

INZERCE

NOVÉ ČÍSLO MAGAZÍNU FORMEN PŘÁVĚ V PRODEJI

+ DÁREK
antiperspirant
na cesty
ke každému
výtisku

FORMENONLINE.CZ

CASOPISFORMEN

#FORMEN_CZ

Souboj bankovních akcí má vyhrát Erste

■ Rakouská banka Erste by mohla akcionářům vydělat i desítky procent. Opatrní by ale měli být akcionáři u Komerční banky.

Jaroslav Bukovský

Akciové banky obchodovaných na pražské burze si v předvečer domácí výsledkové sezony vzala na paškál hned čtveřice zahraničních analytických dílen. Experti během července nejčastěji zvedali ruce pro akcie rakouské Erste, například scénář zámožské investiční a poradenské skupiny Keefe, Bruyette & Woods počítá s tím, že akcie banky během příštích dvanácti měsíců takřka o polovinu podraží. Jediný otázník prý visí nad akciemi Komerční banky. Ty jsou podle hlasů z Wall Street poblíž svého stropu. Akcie rakouské Erste by se podle Keefe, Bruyette & Woods (KBW) napřesrok během prázdnin měly obchodovat za 920 korun. O poznání strážlivěji zní naopak názor rakouského konkurenta Raiffeisen, i podle této dílny však akcie nabídnou v ročním horizontu sedmiprocentní růst.

Erste nabídla investorům během července hned několik

příjemných překvapení. Poté co se rakouské banky dokázaly dohodnout s vládou na nižší bankovní dani, což do rozpočtu Erste přinese od příštího roku každoročně 100 milionů eur navíc, přišlo navíc v polovině měsíce oznámení investorům, že pololetní zisky budou podstatně tučnější, než trh očekával. Výděly by měly oproti loňsku zbytnět o 70 procent, důvodem je podle Erste solidní oživení byznysu ve druhém čtvrtletí, stejně jako výnosnější prodej podílu v platební asociaci Visa Europe.

„Pro letošní rok jsme predikovali čistý zisk Erste Group na úrovni 1,08 miliardy eur, který banka pravděpodobně hravě překoná,“ uvádí na adresu očekávaných výsledků analytik Fio banky Michal Křivá. Erste publikuje výsledky tento pátek.

Více obezřetnosti radí experti vůči dvěma zbylým bankovním titulům. Americká Citi například stáhla své nákupní doporučení na akcie Komerční banky, důvodem je podle ní příliš vysoký kurz akcie, do roka a do dne prý investoři nákupem za současnou cenu riskují čtyřprocentní ztrátu. Pětiprocentní zisk naopak analytici slibují akciím Monety.

Domácí bankovní tituly dostaly koncem června tvrdý zásah v souvislosti s brexitem. Během dvou obchodních dnů následujících po oznámení výsledků britského referenda ztratily akcie českých bank od sedmi procent hodnoty v případě Monety až po šestnáct u Erste. Bezpečně zpět nad cenami před brexitem je prozatím jen rakouská Erste, jejíž akcie od referenda podražily o 26 procent.

Vybraná investiční doporučení (červenec 2016)

Datum	Titul	Analytický dům	Cílová cena	Doporučení
27. 7.	CME	Komerční banka	65 Kč	držet
18. 7.	Erste	KBW	920 Kč	outperform*
18. 7.	Erste	Goldman Sachs	784 Kč	koupit/neutral
1. 7.	Komerční banka	Citigroup	940 Kč	neutral
1. 7.	Moneta	Citigroup	78 Kč	koupit

* zvýšit váhu v portfoliu

Pramen: monitoring E15

Výsledky

Veolia

Zisk francouzské vodárenské společnosti Veolia klesl kvůli nákladům na restrukturalizaci na domácím trhu v prvním pololetí o 29 procent na 251 milionu eur.

o 41 procent na 980 milionů eur. Za celý loňský rok přitom firma kvůli emisní aféře VW vykázala ztrátu 273 milionů eur.

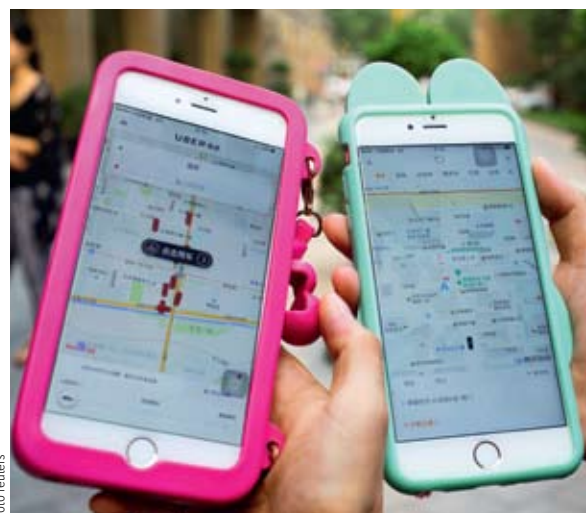
Heineken

Pivovarnická skupina Heineken v prvním pololetí vzrostl čistý zisk o více než 11 procent na 977 milionů eur. Analytici v anketě agentury Reuters v průměru očekávali, že čistý zisk za prvních šest měsíců roku dosáhne 998 milionů eur. /čtk/

Porsche

Čistý zisk holdingové společnosti, která je hlavním akcionářem německého automobilového koncernu Volkswagen, se v prvním pololetí meziročně propadl

KONKURENCE NIČILA UBER

ČÍNSKÝ PROVOZOVATEL TAXISLUŽBY DIDI CHUXING koupí čínskou část svého amerického rivala Uber. Didi je tak považována za vítěze konkurenčního boje, který spolu obě firmy dosud vedly a který je vyšel v Číně miliardy dolarů.

Vice E15.cz

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 1. 8. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,325
Čína	1	3,646
Dánsko	1	3,634
EMU	1	27,030
Chorvatsko	1	3,610
Japonsko	100	23,652
Kanada	1	18,530
Maďarsko	100	8,691
Norsko	1	2,862
Polsko	1	6,212
Rusko	100	36,591
Švédsko	1	2,820
Švýcarsko	1	25,015
Turecko	1	8,087
USA	1	24,212
Velká Británie	1	31,976

Akciové na pražské burze

1. 8. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	57,50	2,31
ČEZ	448,10	-1,86
Erste Bank	629,00	-2,27
Fortuna	90,85	1,06
Kofola	433,10	0,25
KB	981,80	3,24
Moneta	73,95	-0,80
O2 CR	236,30	0,21
Pegas	804,00	-0,12
Philip Mor. ČR	13 300,00	0,76
TATRY	645,00	0,00
Unipetrol	175,80	0,46
VIG	477,10	-0,17
Celkový objem (v tisících korun)	540 227,02	

Krátce

Tesla akvizuje za 63 miliard

Společnost Tesla Motors potvrdila nákup společnosti SolarCity za 2,6 miliardy dolarů (63 miliard korun). Firma by tak měla prodávat jak elektromobily, tak i solární a bateriové systémy. /čtk/

Vice E15.cz

Innogy od RWE vydělá miliardy

Už za měsíc se z německého energetického koncernu RWE stane Innogy. Teď RWE naznačilo, kolik bude nová značka vydělávat. V letošním roce se provozní zisk v Innogy vyšplhá na 4,1 až 4,4 miliardy eur. Loni ještě jako samostatná dcera vydělalo Innogy 4,5 miliardy eur. /stu/

Vice E15.cz

Praha získala vylepšené Apple Maps

Aplikace Apple Maps nemusí pomáhat s orientací jen řidičům. Navigační funkce lze použít i pro cestování veřejnou dopravou. Nyní je tato služba dostupná i v Praze, která je třetím městem, kde Apple spustil vylepšené mapy. /čtk/

Vice E15.cz

OBVINĚN. Duchovního Fethullaha Gülena obvinil Erdogan z organizace puče. Chce proto jeho vydání.

Erdogan dopadl vojáky, kteří ho chtěli zatknout

■ Od neúspěšného puče se poprvé sešli představitelé americké a turecké armády.

Pokus o vojenský převrat má v Turecku další dohru. Turecké speciální jednotky dopadly od neděle 11 členů komanda, které chtělo při nezdařeném červencovém puči zajmout prezidenta Recep Tayyipa Erdogana. Podle agentury Anadolu patřili zadržení vojáci ke skupině, která zahájila útok na hotel v letovisku Marmaris, kde byl Erdogan na dovolené.

Erdogan byl tehdy včas varován a odjel z hotelu ještě před příjezdem komanda. Turecko po nepodařeném puči provádí rozsáhlé čistky v kruzích kritických k Erdoganovi. Armáda propustila téměř 1400 vojáků, suspendováno bylo přes 66 tisíc zaměstnanců justice, státní správy a školství.

Podle Anadolu bylo devět hledaných vojáků dopadeno v provincii Mugla v neděli, další dva dnes. Speciální jednotka vyslala do akce vrtulníky i bezpilotní letadla, při zásahu byla slyšet i střelba, ale podle turecké agentury zprávy o obětech nejsou. Do operace, při níž měl být Erdogan zajat, bylo podle tureckých médií zapojeno

37 vojáků, 25 z nich bylo dopadeno již dříve.

Představitelé turecké armády se sešli v Ankaře se šéfem náčelníků štábů americké armády Josephem Dunfordem. Od zmařeného puče jde o první kontakt mezi Washingtonem a Ankarou. Dunford bude jednat s náčelníkem generálního štábu turecké armády Hulusi Akarem a později také s premiérem Binalim Yildirimem.

Vztahy dvou významných členských zemí NATO se zhoršily, když Turecko po nezdařeném pokusu o převrat požádalo o vydání tureckého duchovního Fethullaha Gülena z USA.

Podle Ankary je tento bývalý Erdoganův spojenec osnovením pokusu o puč. Gülen, který žije v Pensylvánii, obvinění odmítá.

Události v Turecku se promítají i do zemí, kde žijí silné turecké komunity. V německém Kolíně nad Rýnem se v neděli konaly manifestace Erdoganových přívrženců a také odpůrců. Zúčastnilo se jich na 40 tisíc lidí, akce se obešly bez incidentů, ale policie uvedla do pohotovosti na 2700 příslušníků.

Erdogan chtěl v přímém přenosu své stoupence pozdravit, avšak ústavní

soud to zakázal. Turecko si kvůli tomu předvolalo německého chargé d'affaires. Ankara mu chce předat stanovisko, podle kterého je nepřijatelné zakázat prezidentovi spojit se s manifestujícími videokonferencí. /čtk/

Ankara hrozí zrušením migrační dohody

Turecko hrozí Evropské unii vypovězením dohody o migrantech, pokud Brusel do října nezruší víza pro turecké občany cestující do unijních zemí. Vyplývá to z rozhovoru, který turecký ministr zahraničí

Mevlüt Çavuşoglu poskytl německému listu Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ). Mluví Evropské komise podle agentury DPA tuto hrozbu v reakci důrazně odmítla.

Evropská komise se nenechá novými hrozbami z Ankary ovlivnit. Turečtí občané budou vízové povinnosti zbaveni až poté, co budou splněny všechny podmínky, řekla mluvčí podle německé agentury.

„Turecko slíbilo, že stanovené úkoly provede... a my počkáme, až své závazky splní,“ dodala. /čtk/

Berlín odmítá hradit uprchlíkům hotely

Berlínská sociální správa přitvrzuje v migrační politice. Nově odmítá části hoteliérů proplatit ubytování uprchlíků bez kompletně doložené a schválené dokumentace. Přesný počet ubytovaných uprchlíků německá sociální správa nedovede určit, protože potvrzení o platbách se vztahují na různá časová období. Odhady se pohybují mezi dvěma až čtyřmi tisíci, uvádí deník Berliner Morgenpost. Nepřesnosti vznikly proto, že provozovatelé hotelů předložili sociální správě buď nedostatečné faktury, nebo do nich podvodně započítali i žadatele o azyl

a dříve ubytované hosty. V těchto případech vedoucí sociální správy Mario Czaja (CDU) odmítá, aby účty platil stát. Podle sociálního tajemníka Dirka Gerstleho (CDU), rozhodnutí zasáhlo již jedenáct hotelů. Těch, které dosud neposlaly žádost o proplacení účtů, je však stále více než dvě stě. Když začal v Berlíně počet uprchlíků výrazně narůstat a nedovedli si už sami najít místo k ubytování, bylo nutné začít s plánováním přemísťování těchto bezdomovců i do hotelů a penzionů. Horní hranice celkových nákladů na uprchlíka byla stanovena na padesát eur za den, později se snížila na 30 eur. /kas/

Horní hranice nákladů za jednoho uprchlíka byla stanovena ve výši

50 eur

na den. Poté se snížila na 30 eur.

Více E15.cz

Chcete být milionářem? Ve Venezuele těžko

Obrovské problémy, se kterými se potýká ekonomika v jihoamerické Venezuele, značně komplikují většině obyvatel každodenní život.

Současná situace se dotýká také místního televizního průmyslu, kde nabírá tragikomických rozměrů. Soutěžící se za potlesku publika posadí do křesla proti suverénnímu moderátorovi. Světla se ztlumí, zazní temná hudba a diváci u televizních obrazovek napínavě očekávají první otázku. Zatím se

venezuelská verze populární soutěžní hry Chcete být milionářem? jeví stejně jako jinde po celém světě.

Zklamání pohled vítězů však napovídá, že je zde něco jinak. Kvůli mohutnému znehodnocení měny totiž vidina maximální možné výhry dvou milionů venezuelských bolívarů rozhodně není strhující. Podle současného kurzu totiž mohou ti nejúspěšnější získat pouze necelých padesát tisíc korun. /mit/

Více E15.cz

Přijela pout'. Tentokrát sportovní

■ **Olympijský park** na týdny **obsadí lipenské jezero**. Pár dní před začátkem olympiády ale budoucí **centrum sportu** stále připomínalo staveniště a žilo si svým vlastním životem tak trochu v utajení.

Hana Filipová

Cesta z Prahy směrem na jih se zdá nekonečná. Přes dvě stě kilometrů dlouhou trasu přes Tábor komplikuje několik omezení na silnici a často i dopravní zácpy. Druhá cesta přes Písek ale nejspíš není jiná, i tady vládnou silničáři, objížďky a uzavírky. Když překročím hranice Středočeského kraje, marně vyhlížím billboardy lákající na největší letní sportovní akci v regionu. První a vlastně jediný zahlédnu v Českých Budějovicích, odtud až do dějiště „Jihočeské olympiády“ mi pak na jejich počítání stačí prsty jedné ruky. Olympijský park Rio-Lipno jako by se chystal tak trochu v utajení.

JIHOČESKÝ ŠPINDL

Ale od začátku. Lipno nad Vltavou je dříve takřka zapomenutá malá vesnička, která si v posledních letech vydobyla označení jihočeský Špindl. Peníze jsou tu vidět na každém rohu, sypat je sem začali nizozemští investoři zhruba v polovině devadesátých let. Vystavěli apartmánový komplex přímo na břehu jezera, postupně přidali marínu a další viladomy k pronájmu i ke koupi na investici.

Podle původní dohody při prodeji pozemků investorovi nejsou v holandském areálu žádné služby, a tudíž veškerá útrata návštěvníků, podle některých odhadů každoročně klidně i sto milionů korun, jde do pokladen místních podnikatelů. Přibýlo restaurací, kaváren, hotelů. Aquapark, cyklostezka, bobová dráha, letní kino či zimní sjezdovka s lanovkou. Celkem se tady už do infrastruktury cestovního ruchu nainvestovalo 3,5 miliardy korun, z rozpočtu obce pak šlo 360 milionů. Každá obecní koruna tak přinesla desetikorunu ze soukromého kapitálu.

„Vsadili jsme všechno na jednu kartu, a to je turistika. Tady je těžko žít z něčeho jiného,“ říká pragmaticky starosta Lipna nad Vltavou Zdeněk Zídek. Ve vesnicích obklopujících největší české jezero – od Vyššího Brodu až po Přední Výtoň – žije zhruba 5600 obyvatel.

OBEC PODNIKATELŮ

Za posledních deset let v okolí zaniklo v zemědělství, lesnictví a průmyslu 2200 pracovních míst. „Ta se sem už nikdy nevrátí. A jestli nás má živit cestovní ruch, musíme to brát jako průmysl,“ je přesvědčený. V jeho

obci se zhruba 560 obyvateli, kde starostuje už pětadvacet let, je 256 podnikatelů a z toho 118 se jich věnuje ubytovacím službám.

Teď se starosta Zídek rozhodl, že využije další příležitost, jak do obce i celého regionu Lipenska, naláká ještě více lidí. Když se přede dvěma lety v zimě jel podívat na pražskou Letnou do „Olympijského parku Soči“, dostal nápad, že něco podobného by se mohlo klidně odehrát i na Lipně. Jeho myšlenka Český olympijský výbor nadchla, postupně se přidal i Jihočeský kraj a vznikl projekt „Jižní Čechy Olympijské“ a park „Rio-Lipno“.

PROJEKT RIO-LIPNO

Je konec července a do olympiády zbývá posledních pár dní. Praha hicuje třicítkami, ale líné červencové dopoledne kolem jezera se chladí pod těžkými mraky. Z dvacetistupňové vody, což už je na místní poměry dost

BOHATÁ OBEC. V Lipně nad Vltavou hojně investovali Nizozemci, kteří u jezera postavili apartmánový komplex a přidali i marínu.

vysoká teplota, vykukuje pár otužilých hlav, dál na jezeře se kolíbá několik plachetnic. Rozhodně se nedá říct, že by tu bylo plno a na cyklostezce se nedalo hnout.

Na vrcholu protilehlého kopce z lesa vyčnívá před čtyřmi lety vystavěná naučná Stezka korunami stromů, z dálky je slyšet pracující stroje. Tady teprve teď vzniká olympijský park, jediné hotové jsou zřejmě dva bělostné stany, prozatím prázdné. Dělníci svazují lešení, které z místa pod silnici spojující vesnice na břehu jezera směřuje přes

cyklostezku přímo nad vodní hladinu. Z budované lávky končí na vodě by se měl podle plánů do jezera spustit tobogan.

KRAJSKÉ I SOUKROMÉ PENÍZE

Kvůli velké sportovní laděné pouti, jak sám starosta olympijský park označuje, padlo několik desítek stromů, což vzbudilo negativní reakce nejen v obci. „Byl to takový lesík nad pláží, ale většina stromů byla dutá. Museli bychom je pokácet i tak, protože to místo je územním plánem určené pro dostavbu náměstí,“ tvrdí ale starosta Zídek. Záměr parku podle něj do života obce fakticky moc nezasáhl, avšak zasáhl do hlav lidí a diskuzí kolem.

Celkové náklady, které si olympijský park vyžádá, se odhadují na 65 milionů korun – necelá polovina jde z krajského rozpočtu, patnácti procenty přispěje Mezinárodní olympijský výbor a zbytek je pokryt dotacemi ze soukromého sektoru.

Podílí se i obec, třeba tím, že dobudovala cyklostezku přes hráz mimo silnici, anebo spolu s krajem nový kruhový objezd, další investice směřovaly do posílení vodních zdrojů a kanalizace. Olympijský výbor odhaduje,

SPOUSTA PRÁCE. Z lávky končící nad vodní hladinou by se měl do jezera spustit tobogan. Nejprve je ale třeba smontovat lešení.

že očekávané přínosy pro veřejné rozpočty dosáhnou od 260 do 320 milionů korun.

CENY ROSTOU

Základem je marketing a propagace regionu i sportu jako takového. Všichni, kteří se tady v Lipně na pořádání olympijské poutě podílejí, jsou podle starosty Zídka nadšení, podnikatelé akcí jednoznačně podporují jako velkou příležitost. Na dotaz, zda sly nahoru ceny v místních restauracích i hotelech a penzionech, pokývá Zidek souhlasně hlavou: „Radost mi to nedělá, nemyslím, že je to dobrá politika, ale je to logické. Hlavně se to nesmí přehnat.“ To, že cenám často neodpovídá kvalita servisu v mnoha místních restauracích, mi starosta ani nevyvrací. „Pořád se učíme,“ krčí rameny.

PROBLÉMOVÁ DOPRAVA

Procházíme spolu se starostou stavenišťem mezi udušanou hlinou a čerstvou voňavou štěpkou, možná právě z poražených smrků, z kopce dolů k vodě. „Ahoj,“ zdraví se Zidek s mužem v montérkách a helmě. „To je starosta Loučovic, má stavební firmu, taky se na stavbě podílí,“ vysvětluje. Když se loučovickeho Jana Kubíka ptám, jestli u nich mají přípravu hoto-vou, usmívá se: „U nás bude fotbal a vodní slalom, možná rafting a kůžky. Ale hlavní jsou odstavná parkoviště.“

Právě dopravní obslužnost lipenské přehrady bude zřejmě největším problémem akce. „Lipno není Letná, tam se mnoho lidí dopravilo autobusy, metrem, tramvaji. Tady je to komplikovanější, ale děláme maximum. Budou vypraveny speciální vlaky, autobusy, bude fungovat kyvadlová doprava okolo jezera,“ přiznává menší překážku při plánování akce také Milan Nebesář z jihočeského hejtmánství.

STATISICE NÁVŠTĚVNÍKŮ

Kdyby se naplnily odhady Českého olympijského výboru, navštívilo by okolí Lipna, především ale samotnou obec Lipno nad Vltavou, 250 až 300 tisíc turistů i jednodenních návštěvníků, což je více než 1,5násobek běžné letní sezony.

Už teď hlásí hotely a penziony v Lipně beznadějně vyprodáno, jak mě ale informuje pracovnice místního infocentra, další volné kapacity nabízejí okolní obce, variantou jsou i karavany anebo stany v kempech. „Je pravda, že vyprodáno bylo i bez parku, stejně jako loni,“ konstatuje starosta Zidek s tím, že ale ubytovatelům dává projekt parku větší bezpečí, že lidé nebudou odříkat dovolené v případě, že se úplně nepovede počasí. I to je alfou a omegou pořádání parku Rio-Lipno.

ČERNÁ SE NEMĚNÍ

Sotva se přesunu o několik kilometrů dál do Černé v Pošumaví, kde se jezero dělí na malé a velké menší hrázy se silnicí vedoucí do Horní Plané, promoknu kvůli rychlé a vydatné přehánce. „Když takhle sprchne, je to v pořádku. Ale jak začne pořádné pršet, do tří dnů tu není ani noha,“ vítá mě starostka Černé Irena Pekárková. Tady ani v dalších obcích kolem jezera se o olympijském

parku a spojených aktivitách skoro neví. Upozorňují na něj pouze dva informační panely u vjezdu do vsi, nic víc.

V Černé mají mít zájemci možnost zahrát si fotbal, zkusit jachting anebo sportovní rybolov. „Měly tu být vodní lyže, ale Státní plavební správa jim nedala povolení, aby jezdily blíž u břehu. Takže to vzdali. Jachting, jak jsem slyšela, už taky není jistý,“ říká starostka. Z jejího vyprávění je slyšet spíš než nadšení únavu. Připouští, že vlastně o celém projektu a o tom, jak vše má fungovat či probíhat, dlouho nic nevěděli a nevědí o moc víc vlastně dosud. „Žije to tak nějak svým životem, a navíc, jak jsme se dověděli, všechny sporty chtěly být přímo v Lipně, jen fotbal chtěl hřiště v každé vesnici,“ dodává. Sporty, respektive jejich svazy, co se do Lipna nevešly, musely hledat jiná místa.

PŘÍLIŠ KLIDNÁ BRÁNA K JEZERU

Zhruba osmisethlavá Černá v Pošumaví je přitom první branou k jezeru. Z Českého Krumlova vzdáleného jen osmnáct kilometrů sem na rozdíl od Lipna či Frymburka vede poměrně nová a rovná silnice, většina hostů míří

Foto E15 Anna Vacková 3x

ZLATÍ TURISTÉ. Lipno nad Vltavou vsadilo vše na jednu kartu, a to je turistika, říká starosta Lipna Zdeněk Zidek. Posledním z řady místních projektů je olympijský park, který má nabídnout v osmi lokalitách 47 sportů a 108 kilometrů cyklostezek (vizualizace hlavního areálu dole).

do regionu Lipenska právě tudy. Přesto se zdá, že Černá nedokázala vytěžit z cestovního ruchu to, co Lipno nad Vltavou.

Je to pořád ta stejná Černá, jak si ji pamatují ze svého dětství, kdy jsem nedaleko trávil každé léto. Zkraje vesnice u hráze roztažená pout, dnes už zašlá a ztichlá, postupně přibýlo pár vietnamských stánků, jež tu straší dosud. Na pláži teď už polorozpadlý tobogan, u kterého se dřív tlačily dlouhé fronty dětí, doplňuje poloprázdný kemp. Za sezonu se tu podle starostky Pekárkové vystřídá tak deset tisíc turistů, nyní díky parku odhaduje, že jich bude tak o tisícovku víc. Pro obec žádné velké terno, na druhé straně se ale i kvůli tomu neděsí žádných problémů. „Možná mi lidi budou volat, že jim někdo parkuje, kde nemá, ale to je všechno. Ale ať lidi přijedou, alespoň uvidí, že je tu hezky,“ zve starostka Pekárková návštěvníky na jih.

Teď jen záleží na tom, o co turisté budou stát. Jestli o zdánlivý klid poblíž malého jezera v Černé, anebo o životem pulzující Lipno, jak o něj minimálně tamní starosta usiluje.

Vizualizace rio-lipno

Tvář dne

„Na rozdíl od Plzně, Brna či Ostravy není Praha tak jednoduché město,

řekla k zavádění bezkontaktní platby za jízdné v hromadné dopravě pražská primátorka Adriana Krnáčová.

str. 3

Foto: čtk

Komentář

Lukáš Kovanda

Na financích mohou slavit. Ale co?

Na ministerstvu financí může bouchat šampaňské. Rozpočet se daří plnit jako nikdy. Už pátý měsíc v řadě. Přebytek necelých 76 miliard korun je historicky nejvyšší za všechna období od ledna do července.

Kritici, kteří se ještě loni předháněli s tvrzením, že se ministerstvu nedaří vybírat daně, oněměli. Není se co divit, tak pěkná čísla jejich kritice velkou oporu neposkytují. Není se co divit ani tomu, že ministerstvo si hned přihřívá polivčičku. Meziroční navýšení inkasa DPH o 2,8 procenta zdůvodňuje primárně kontrolním hlášením a rozšiřováním mechanismu přenesení daňové povinnosti. Za meziročním nárůstem inkasa daně z příjmů právnických osob o 12,7 procenta vidí ministerstvo opět svůj vliv, konkrétně kontrolní akce prováděné Finanční správou se zaměřením na převodní ceny. Aktuálně je jejich výsledkem doměřená daň ve výši

0,8 miliardy korun. Přitom uvedený nárůst odpovídá v absolutním vyjádření 7,1 miliardy korun. Drtivou většinu zvýšeného inkasa daně, přesně 6,3 miliardy, tedy má svědomí zjevně něco jiného než přísné kontroly. Ministerstvo samo uvádí pokračující ekonomický růst.

Nejvyšší nárůst vykazuje inkaso daně z nabytí nemovitých věcí. Meziročně v červenci rostlo o 17,1 procenta.

Abychom získali jistotu, potřebujeme zevrubnější analýzu vycházející z delší časové řady. Do té doby lze dílčí čísla snadno shodit ze stolu.

V tomto případě si Andrej Babiš zásluhy nepřisvojuje. Citelný nárůst zdůvodňuje faktory, jež nemá ve své moci, konkrétně opět ekonomickým růstem a nízkými úrokovými sazbami, které skrze výhodné sazby hypoték stimulují nemovitostní trh.

Jestliže ovšem 17procentní nárůst výběru daně z nabytí nemovitých věcí zdůvodňuje ministerstvo faktory, jež nemá ve své moci, kde hledat

jistotu, že procentuálně nižší nárůsty inkasa DPH a firemní daně jsou významně ovlivněny zásahy ministerstva? Co když jsou taktéž mnohem spíše výsledkem hospodářského růstu, případně nízkých úrokových sazeb? Jinými slovy, je možné, že rekordní plnění rozpočtu je z významné části výsledkem práce ministerstva. Ale není to zdaleka jisté.

Abychom získali jistotu, je třeba provést zevrubnější analýzu, která bude vycházet z delší časové řady. Jinak lze totiž aktuální čísla snadno shodit ze stolu s tím, že procentuální nárůst inkasa u DPH je pořád nižší, než byl vzestup ekonomiky loni i letos v prvním kvartále. A že doměřená daň z příjmu právnických osob činí nakonec vlastně jen zhruba desetinu celkového nárůstu inkasa. A že výnos daně z nabytí nemovitých věcí roste třeba v porovnání s inkasem DPH šestkrát rychleji navzdory tomu, že ministerstvo žádnou svoji zásluhu na zvýšení tohoto inkasa deklarovat nemůže (jinak by ji jistě deklarovalo).

Na ministerstvu tedy mohou slavit, ale zatím jenom nejlepší rozpočtové plnění, nikoli svou vlastní zásadní zásluhu na něm ve smyslu zlepšení daňového výběru.

Autor je hlavním ekonomem společnosti Roklen

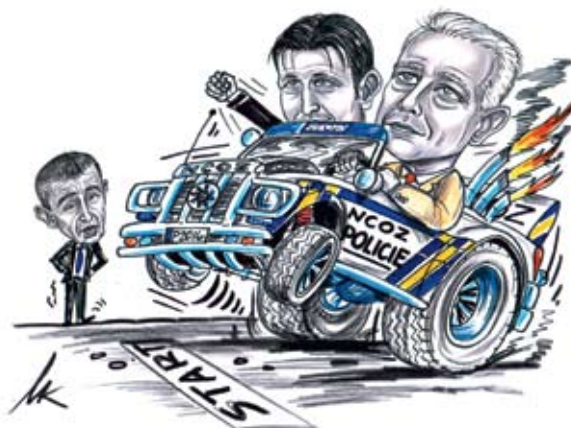
Glosa

Špatný zachránce

Je obecně přijímaným nepsaným pravidlem, že stát by se měl nějak postarat o své zaměstnance odcházející z důležitých postů. A post šéfa protimafiánského útvaru nepochybně důležitý je, ať si o jeho výsledcích z posledních let myslíme cokoli. Z tohoto pohledu dává smysl snaha udržet Roberta Šlachtu ve službách státu. Provedení ovšem značně kulhá.

Jediný, kdo se zdá být ochoten hodit Šlachtovi lano, je ministr financí Andrej Babiš, přesněji řečeno nový šéf celní správy. To je ovšem zrovna směr, kterým by se Šlachta pouštět neměl. Jeho úzké vazby na Babiše byly v poslední době předmětem divokých spekulací, a tak by bylo snad lepší, kdyby Šlachtu před úřadem práce zachránil někdo jiný. Jenže rvačka se zjevně nekoná. Ostatně i Babišova náměstkyně Schillerová se k domluvě s bývalým policistou vyjádřila... takhle: „V tuto chvíli nemůžeme vyloučit nic. Jednání zatím neproběhla, ale nemohu vyloučit, že neproběhnou.“ Tak určitě.

Martin Čaban

Kresba: Milan Kounovský

Digitální technologie ve školství dostala 2–

■ V České republice byla v roce 2014 schválena Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020. Společnost AV MEDIA uspořádala průzkum, jak vidí naplňování této strategie učitelé v každodenní výuce.

Jan Spěšný

Digitalizace výuky na prvním stupni základní školy získala od 64 procent učitelů dvojku nebo trojku. Hlavním důvodem tohoto hodnocení je chybějící vybavení v některých učebnách. Pouhých 25 procent učitelů by technologickou vybavenost svých učeben a její efektivní zapojení do výuky ohodnotilo na výbornou. „Na prvním stupni jsou interaktivní tabule jen ve dvou třídách. Do počítačové učebny nemohou učitelky chodit každý den a na předměty, které by potřebovaly. Jsou limitované rozvrhem dané učebny. Tablety jsou pouze v jedné učebně jazyků. Internet je

rozveden jen do vybraných učeben a kabinetů,“ uvedla jedna z respondentek průzkumu.

Na druhém stupni ve výuce jazyků nebo přírodních věd se učitelé přiklonili spíše ke trojce. Projevují se zde velké rozdíly jak ve vybavenosti škol, tak především v přístupu učitelů. Ukazuje se, že hlavní roli hraje lidský faktor, ať už se jedná o přijetí ze strany samotných učitelů, nebo o podporu ze strany ředitelů a strategií, s jakou k digitalizaci školy přistupují. Vybavenost školy musí jít ruku v ruce se systémovým vzděláváním a motivací pedagogického sboru, jak potvrzuje komentář jedné z respondentek: „Jednotlivé

Foto profimedia.cz

semináře jsou fajn, ale vybudí nadšení, které později poleví, protože učitel je zavalen spoustou administrativy a jiných povinností, takže svůj čas musí rozdělit mezi vše. Osobně jsem po seminářích byla vždycky strašně nadšená, ale výše uvedené a jediná interaktivní tabule na pět tříd je demotivující.“

Digitalizace českých škol je záměrem Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020, která byla schválena

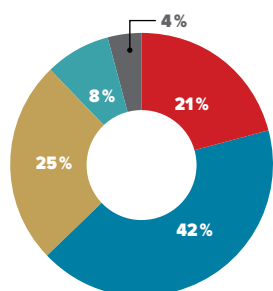
v roce 2014. Ukazuje se, že hlavní roli v oblasti digitalizace škol hraje v současné době lidský faktor. Digitální materiály a školení přitom jsou pro učitele dostupné. Důležité ale je, jak tento potenciál jednotliví učitelé využijí. Pokud chtějí a mají motivaci, efektivita digitální výuky je vysoká. To ukazují i příklady konkrétních škol z projektu Správná škola a vítězná videa z jejich výuky, která

jsou dostupná na stránkách spravnaskola.cz.

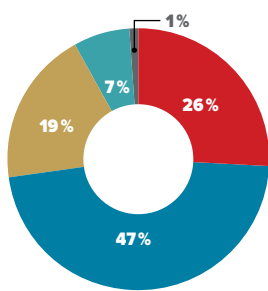
Průzkum byl realizovaný na portálu veskole.cz, který je virtuální platformou pro příznivce výuky pomocí digitálních technologií. Měsíčně se zapojí asi 30 tisíc učitelů. Průzkum zrealizovala společnost AV MEDIA v červnu 2016. Zúčastnilo se ho 457 pedagogů z 85 škol. Známkovali na stupnici od jedničky do pětky.

Autor je editorem časopisu Connect

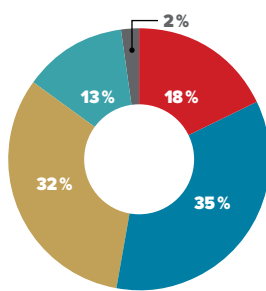
Jak jsou vybavené technologiemi třídy na prvním stupni vaší školy a jak efektivně je zapojujete do výuky?

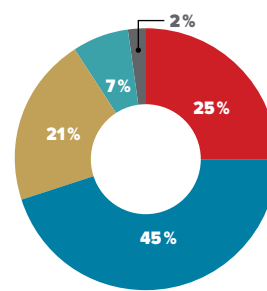
Jak hodnotíte dostupnost a kvalitu digitálního výukového obsahu a jaký praktický přínos má pro výuku na vaší škole?

Jak je vaše škola vybavena technologiemi pro výuku přírodních věd a jak efektivně je zapojujete do výuky?

Jak jsou pro pedagogy vaší školy dostupné možnosti profesního rozvoje v digitální oblasti a jak jsou efektivní?

Jak je vaše škola vybavena technologiemi pro výuku jazyků a jak efektivně je zapojujete do výuky?

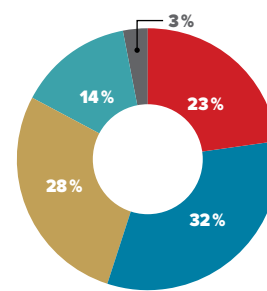

Foto profimedia.cz

Mitski našla v pubertě krásu

■ Je mladá, úspěšná a tvoří skvělou muziku. Zpěvačka a skladatelka Mitski vydala svou nejnovější desku *Puberty 2*, která je navzdory názvu velmi vyvráskou.

Stanislav Šulc

Již ve třídaceti letech se indie rockerk Mitski stala světově uznávanou hudebnicí. Její již třetí nahrávka *Bury Me at Makeout Creek* se dočkala skvělých recenzí v prestižních periodikách a časopis *Rolling Stone* ji zařadil do svého žebříčku 10 umělců, které musíte znát.

Zasloužila se o to její podmanivá hudba, která sice vycházela z nezávislého rocku, ale pracovala se silnými melodiemi a zároveň oblíbenými

hudebními klíši stavěla na hlavu (především netradiční využití smyčců či kláves).

Novinka zpěvačky tak patřila k očekávaným deskám letošního roku, což navíc podpořil i fantastický single *Your Best American Girl* představený na jaře. A mladé zpěvačce se očekávání povedlo dokonce překonat. *Puberty 2* patří k tomu nejlepšímu, co první polovina letošního roku nabídla.

Pro znalce předchozích desek je tu skutečně nového jen pomálu, ale Mitski jde ve svých nápadech dále než dřív. Silné melodie jsou tu stále, rockový drive je ještě různější než minule, nečekané hudební nápady a zvraty tu jsou rozsypané ještě nevyzpytatelněji a všemu nadále vládne tvárný, přesto sebejistý vokál. Mitskiina tvorba vždy ukazovala na její klasické hudební vzdělání (během studia konzervatoře si Mitski sama vydala první

dvě desky). Jde o muziku velmi inteligentní, poučenou, přesto živelnou, a nikoli profesorsky sterilní a je těžké si ji nezamilovat.

Vedle zmíněného prvního singlu se posluchač téměř okamžitě najde v punkové bésnici *My Body's Made of Crushed Little Stars* nebo svůdné rockové vypalovačce *Fireworks*. Obě stejně jako celá deska připomínají tvorbu Eriky M. Andersonové vystupující pod značkou EMA. Ale vzpomenout si při poslechu *Puberty 2* lze i na ještě slavnější jména – Fionu Apple či Tori Amos. Kdo tak dosud neučinil, měl by si jméno Mitski opravdu zařadit na seznam hudebníků, které by měl pečlivě prostudovat. Ještě o ní uslyšíme.

Mitski: Puberty 2

Vydavatel: Dead Oceans, 2016
Hodnocení: 90 %

Satirický průvodce Letnou

Tereza Škoulová

Na sklonku jara vyšla v nakladatelství PageFive nenápadná publikace, která ovšem v mnoha ohledech vyniká. Název *Stručný glosář letenský* odkazuje k pražské čtvrti, již se kniha věnuje. Nepřípraveného čtenáře překvapí řízný humor, s nímž autoři knihy, letenská parta t!dr, glosují nejkřiklavější letenská místa, zvyky a obchody.

Výběr čtvrti není náhodný; na Letné stojí budova AVU a právě nově příchozím studentům, mimopražským „náplavám“, chce kniha pomoci s orientací v novém místě bydliště. Publikaci dominují ilustrace Jana Šrámk a Kateřiny Blahutové, kteří precizně „přepsali“ podobu budov, ať už zmínovaných pro svou architektonickou hodnotu, nebo proto, že v nich sídlí něčím významné podniky.

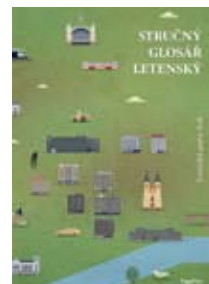
Minimalizovaný, vizuálně sjednocený styl architektonických ilustrací skvěle doplňují texty partičky okázalých patriotů, kteří se umějí dívat na to, jak věci kolem nich (ne) fungují a ještě si z toho udělat legraci. Podobně jako ilustrace je jejich humor lakonický a přímý. Ať už vás pobaví hesla typu „Billa je a bude“ nebo satirické glosy přibližující životní styl subkultur (fotbalových fanoušků, hipsterů nebo rodičů).

Přes svérázný humor však kniha plní poslání průvodce.

Kromě doporučení, kde je příjemné se zdržovat v letní/zimní sezoně, se čtenář dozví drobnosti z místní historie či toponymie (často rovněž satirizované), ale ocení i rady, kde sehnat dárek pro mamku, kam chodit raději včas, nebo kde najít záchranu v případě potíží.

Stručný glosář letenský není hloupý, je vtipný a nabitý tolika lákavými informacemi, že člověk málem zalutuje, že není studentem umění. Než mu dojde, že Letná není jen pro umělce, že i mámy a babičky zde mají svá oblíbená místa. Jen škoda toho obalu, byl by býval měl víc zářít. Pokud ovšem nenápadnost nebyla záměrem, který nechce z božsky klidné Letné udělat přecpanou náplavku.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Kolektiv autorů:
Stručný glosář letenský

Nakladatelství: PageFive, 2016

Ilustrace: Jan Šrámek, Kateřina Blahutová

Hodnocení: 90 %

Krátce

Slovenské geometrie v Galerii Caesar

Olomoucká Galerie Caesar dnes otevře výstavu Adama Szentpéteryho. Základ olomoucké výstavy budou tvořit autorovy nejnovější série maleb nazvaných *Deformace*.

Vychází debut Clary Bensenové

Nakladatelství Metafora vydává titul s názvem *Nalehko* autorky Clary Bensenové. Spisovatelčina prvotina je vyprávěním o putování nejen po cestách, ale i do vlastního nitra.

Jason Bourne ovládl americká kina

Téměř 60 milionů dolarů se podařilo za první víkend utržit novému akčnímu snímku *Jason Bourne* s Mattem Damonem. Druhý skončil nový díl série *Star Trek*. /čtk, sul/

Měli jsme hrát padouchy

■ Při výcviku budoucích členů týmu SEAL jde často o holé přežití. Smrt mohou způsobit i zdánlivě mírumilovní obyvatelé moře.

Zapínal jsem si zip svého neoprenu a přes okno sledoval, jak se kousky ker pohupují na vlnách.

Od toho mizerného okna jsem se nemohl odlepit od

chvilce, co jsme na pobřeží spatřili mršinu lachtana. Lachtan měl na boku obří řeznou ránu a okolní led zbarvil do temně rudá. Prý to byla kosatka, říkali místní. Asi bych ten výjev dovedl i ocenit, ale až o hodinu později. Teď jsem se měl s ostatními kluky ze SEAL ponořit do stejné vody, abychom umístili nálož na jednu z lodí amerického námořnictva.

Uklidňoval mě alespoň fakt, že tam ta kosatka nebloumala úplně nalačno.

Byl jsem čerstvým členem SEAL. Kurz BUD/S jsem dokončil před devíti měsíci a bylo fajn vrátit se v rámci výcviku na mou rodnou Aljašku. Scénář byl docela prostý. Naše četa dostala za úkol hrát OPFOR – což ve vojenském žargonu znamená „nepřátelskou sílu“ neboli zlé hochy. Měli jsme připravit obojživelnou útočnou loď kotvící u mola v Ketchikanu. Nejdříve jsme měli proklouznout k lodi, kterou střežila posádka a malý kontingent vojáků, a umístit na ni falešnou nálož.

Na přístavní hrázi leželo asi třicet čísel sněhu a teplota vody balancovala těsně nad bodem mrazu. Začernil jsem si obličej maskovací barvou a nasoukal na sebe co nejvíce teplého oblečení, které se pod neopren vešlo.

Když kamarád zaklepal na dveře, sesbíral jsem poslední části výstroje a vyrazil. Sešli jsme se s ostatními na parkovišti před hotelem a my čtyři z útočné jednotky OPFOR – všichni oblečení v neoprenech a s načerněnými obličejemi – jsme naskákali na korbu stěhováku U-Haul. My čtyři jsme byli v naší čteté nováčky.

V případě, že by v nás tmavé ledové vody a kosatky požírající lachtany nebudily dostatečný respekt, byl tu ještě flipper, delfín zabiják útočící z hlubiny.

Nežertuju.

Námořnictvo cvičilo delfíny pro boj s nepřátelskými potápěči. Výcvik delfínů tvořil součást Programu mořských savců amerického válečného

námořnictva, který měl za cíl vycvičit delfíny a lachtany k hledání min a k ochraně přístavů a lodí. Delfíni byli nasazováni například ve válce v Zálivu a v misích u iráckého pobřeží. Spojené státy i Rusko investovaly do těchto programů miliony dolarů, ale Rusové výcvik v devadesátých letech 20. století ukončili a trdíme se, že své delfíny zabijáky prodali Íránu.

Aby na nás mohli útočit, přepravilo námořnictvo letecky tři delfíny ze San Diega na Aljašku ve vyhřívaných

nádržích. Dva z nich umístilo do klecí na každém konci cílové lodi a třetí plul volně v oceánu. Delfíni v klecích byli cvičeni k odhalování potápěčů pomocí svého sonaru. Při zaznamenání potápěče vyplavali na hladinu a tůkli do zvonečku připevněného na kleci. Cvičitelé delfínů by pak

zalarmovali hlídající čluny a ty by nás vyrazily hledat.

Pokud plavce zaregistruje volně plující delfín, zaútočí na něj a donutí ho vynořit se. Měli jsme co dělat s obřím delfínem plujícím tmavou vodou plnou rychlostí. Nad hladinu by nás vytlačil opakovanými nárazy

čenicem. Plavání v ledové, dehtové černé vodě uprostřed noci není legrace za žádných okolností, ale neustálá hrozba střetu s beranidlem obřího delfína ženoucího se plnou rychlostí v nás vyvolávala určitou úzkost.

Pár hodin před začátkem akce vyrazili dva partáci z našeho týmu v civilním oblečení a s dvěma kyslíkovými lahvemi do nedalekého přístaviště. Když se dostali do blízkosti lodě, otevřeli ventily lahví natolik, aby unikající vzduch vodou jemně probublával. Kamarádi pak svázali obě lahve k sobě, hodili je do vody těsně vedle mola a před odchodem připevnili kotevní lano k zábradlí. Bublíny pod vodou vytvářely šum, který kryl náš pohyb.

Po tomto krycím manévru jsme opustili hotel a vyrazili k řece, která protékala městem a vlévala se do zálivu. Starý U-Haul na rozbitých silnicích Ketchikanu nadskakoval a my s ním. Slyšel jsem, jak se naše kyslíkové lahve s řinčením kutálí po úložném prostoru a naráží do stěn auta. Nikdo nemluvil. Měl jsem nervy napjaté k prasknutí. Nebyl jsem nejlepší plavec a hledat cestu v temné vodě ve společnosti delfína zabijáka nebyl snadný úkol. Ale nebyli to delfíni ani kosatky, co mě znepokojovalo nejvíce. Obával jsem se samotného plavání k lodi.

Co číst?

Vážení čtenáři, v průběhu prázdninových měsíců vám nabídneme úryvky z několika knih. Každý týden se jeden letošní titul představí **pěti ukázkami**.

Tento týden představujeme novou knihu amerického vojáka Marka Owena **Nejsem hrdina**.

Knihu v tradiční či elektronické podobě můžete objednat na **bux.cz**.

Foto profilmedia.cz

Foto dne

Foto: cik

Z TRÓJE DO MONGOLSKA. Transport koní Převalského z Čech do mongolského národního parku Gobi B už poště organizovala pražská zoo. Čtyři klisvy z různých evropských zoologických zahrad přepravoval armádní letoun CASA. Na snímku z 18. července 2016 jsou koně již žijící ve volné přírodě v oblasti Takhin Tal v rezervaci Gobi B.

Výročí týdne

35 let MTV – tvůrce globální popkultury

■ Kdo si 1. srpna 1981 v USA zapnul kabelovou televizi, mohl naladit zcela nový kanál. V tento den začala vysílat MTV (Hudební televize), která výrazně proměnila jak hudební průmysl, tak celou globální popkulturu.

Za jejím vznikem stáli televizní producenti Michael Nesmith a John Lack, kteří se nechali volně inspirovat prezentací australského hudebního žebříčku. Svůj

koncept nabídli firmě Warner Cable, která s novým majitelem American Express hodlala navýšit podíl na kabelovém vysílání. Vzniklo několik nových kanálů a Nesmithovi s Lackem dalo dost práce, aby jeden z nich byl i MTV. Koncept sám o sobě nevzbuzoval mnoho důvěry. Principem bylo 24 hodin denně vysílat hudební videoklipy, přičemž vůbec nebylo jasné, jak ho efektivně zkomercionalizovat.

Inzerenti se dali počítat na prstech ruky a o revoluci celého podniku svědčí to, že zpočátku měla

televize k dispozici pouze 168 klipů.

Přítom celých třicet bylo od jediného interpreta, Roda Stewarta. Zbytek ostatních byl převážně více či méně povedený sestřih záznamů koncertních vystoupení s archivními materiály.

Přesto televize začala vysílat, a to příznačně klipem

Video Killed the Radio Star od skupiny Buggles. Úspěch televize se rodil pozvolna. Určitě jí k tomu pomohlo masivní rozšiřování kabelové sítě stejně jako fakt, že příjem vysílání byl zdarma. Jak narůstal počet diváků, měnil se přístup hudebníků i jejich vydavatelství. Naplno pochopili prodejní potenciál klipové prezentace a z hudebního videoklipu začalo vznikat svébytné umělecké dílo, v němž byla hudba jen jednou ze složek celku. Klipy začaly přitahovat nadané tvůrce a začínali s nimi mnozí dnes uznávaní režiséři. Zároveň pomohly nastartovat či obnovit kariéru mnoha interpretů, jmenovitě

se nejčastěji hovoří o Madonně, Bon Jovim nebo o Michaelu Jacksonovi. Kdo nebyl na MTV, nemohl očekávat výrazný úspěch. Časem se začalo proměňovat i vysílací schéma, kdy byl hudební proud doplňován animovanými seriály nebo reality show.

Proměna náplně byla dovršena v roce 2011, kdy MTV ze svého loga vyškrtla podtitul Music television. To už ale i jako ostatní stanice zápasila s konkurencí, kterou přinesl rozvoj internetu a která ji připravila o dominantní vliv na svou cílovou skupinu. /mec/

Zpočátku měla televize k dispozici pouze 168 klipů. Třicet jich přitom bylo od jediného interpreta.

